

1. Rønnaug Jarlsbo
2. Skjult barnesexmarked (vedlegg 1)
3. Magasinet/Dagbladet 07.05.2005
4. Magasinet/Dagbladet, Akersgata 49, 0107 Oslo
5. Rønnaug Jarlsbo, Brannfjellveien 71, 1181 Oslo, tlf. 415 66 623. E-post: rja@dagbladet.no

6.

a) Bakgrunnen for artikkelen er et konkret tips, samt kunnskap jeg fikk under arbeidet med en annen artikkel våren 2004. Artikkelen "Sex, løgn og tasting" om unges nettvaner, er blant annet bygget på sosiologene Willy Pedersen og Camilla Jordheim Larsens forskningsrapport "Bytte, kjærlighet, overgrep" og rapporter fra Redd Barna om barns nettbruk. I rapportene forteller anonyme ungdommer om sin bruk av nett og mobil. Da jeg selv gikk ut for å intervju ungdom om temaet, viste det seg at mange kjente noen som hadde truffet "ekle voksne" på nettet eller hatt dårlige erfaringer etter besøk på chattersider og elektroniske bildegallerier. Intervjuene med både voksne og barn indikerte at det skjedde ting i den virtuelle verden som aldri ville vært akseptert i den virkelige verden. Og at nettet var nærmest lovløs sone. Redd Barnas rapport "Barn som møter overgripere på nettet" (2004) fortalte meg at overgrepspersoner i stadig større grad finner sine ofre på nettet, og at norsk lovregulering av dette feltet er uklar. Dette fikk jeg bekreftet gjennom samtaler med flere advokater. Jeg fikk dessuten vite at Redd Barna (vedlegg 2) og en chattekanal (vedlegg 3), uavhengig av hverandre høsten 2004 hadde sendt brev til justisministeren hvor de oppfordret til handling i forhold til det de mener er uakseptable forhold på chattersider for barn. Redd Barna ba helt konkret om at justisministeren måtte få belyst hvordan barns beskyttelse på nettet kunne forbedres. I april 2005, seks måneder senere, hadde ingen av brevskriverne fått svar. Jeg kontaktet selv en informasjonsmedarbeider i justisdepartementet 12. april med spørsmål om hvorvidt seksuelle overgrep som følge av møter mellom barn og voksne på internett ville bli tatt opp i forbindelse med revideringen av straffeloven. (vedlegg 4) Jeg fikk til svar at kapitlet om seksualforbrytelser ville bli gjennomgått første halvdel av 2007. Da jeg fikk et konkret tips om ei kontaktside som opererte med alderskategorier fra 10 - 14 år, hvor voksne helt åpent søkte sex med barn, bestemte jeg meg for å undersøke nærmere hva slags nettvirkelighet norske barn lever i, og hva slags beskyttelse de har/ikke har.

b + c) "Hva møter norske barn som logger seg på nettet og hvilken risiko løper de?"

d)

Først: Artikkelen slik den framstår på trykk i Magasinet er langt på vei også en beskrivelse av metoden som er brukt i arbeidet med denne saken.

Presentasjonsgrepet ga seg på mange måter selv, da noe av poenget med

saken er å vise at de du møter på nett ikke alltid er hvem de utgir seg for. Det var jo heller ikke jeg i og med at jeg jobbet under skjult identitet. Likevel er det naturlig nok gjort et utvalg i forhold til hva som til slutt kom på trykk i Magasinet.

Det første jeg gjorde var å gå inn på nettet og sjekke om tipset om voksne som søkte sex med barn på ei kontaktside med alderskategori 10 - 14 år stemte. Det gjorde det. Flere voksne menn søkte åpent kontakt med barn for sex, og de tilbød betaling.

Omtrent samtidig tok jeg kontakt med chattesida som høsten 2004 hadde sendt brev til Justisministeren m.fl. Det viste seg at operatørene (en slags nettvakter) daglig var vitne til eller fikk melding om at voksne menn og kvinner tok kontakt med mindreårige med tilbud/spørsmål om sex. De sendte regelmessig inn såkalte abuse-meldinger til Nye Kripos og Telenor. De fortalte at de visste at disse meldingene sannsynligvis ikke ville føre til noe, men valgte å gjøre det for å synliggjøre problemet.

Skjult identitet er et verktøy som skal brukes med varsomhet i pressen. I dette tilfellet var avgjørelsen om å bruke skjult identitet enkel: For å finne ut hvordan barn opplever nettet var jeg nødt til å bli et barn. På nettet er ikke det noe problem: Ingen kontrollerer om du ljuger. For å gjøre eksperimentet så reelt som mulig, bestemte jeg meg for aldri å ta initiativ til kontakt eller provosere fram eventuelle tilbud eller tilnærmelser på chattekanalene.

Jeg oppretter en fiktiv hotmailadresse og svarer på to innlegg fra voksne menn som søkte "jenter for treff" mot betaling (vedlegg 5.) på kontaktsida. Dagen etter ligger det svar i den elektroniske postkassa til "Tina 14" fra en av mennene (vedlegg 6). Han oppgir i tillegg til en rekke andre personlige opplysninger etter hvert sitt telefonnummer og prøver heller ikke å skjule identiteten sin. Dermed kan jeg gjennom skattelistingene finne ut at han er fraskilt, har voksne barn - og lyver på alderen. Mannen er ikke 48 år, men for lengst passert 60. Jeg har valgt å anonymisere mannen, og kaller ham "Hans". På dette tidspunktet skaffer jeg meg en mobiltelefon i en 14 årings navn, og "Hans" og jeg går over til å kommunisere via tekstmeldinger. Han bor i utlandet, men vil gjerne møte meg på hotell neste gang han kommer til Oslo. (vedlegg 7 - avskrift tekstmeldinger) "Hans" ber meg eksplisitt om å slette vår korrespondanse.

Tirsdag 19.april kommer "Hans" til Oslo. Møtet er beskrevet i artikkelen.

Responser første gang jeg logger meg inn på ei chatteside som barn, er overveldende. "sussi13" får i løpet av et par minutter tilbud om å prate privat med flere menn. I de private rommene på chattekanalene kan ikke operatørene se hva chatterne snakker om. De er avhengig av at brukerne selv melder fra om noe uønsket skjer. Noen av de som klikker på mitt navn spør etter sex med en gang, enten via web-kamera eller de vil at vi skal møtes. Andre innleder i kompisone, men samtalen ender så godt som alltid med seksuelle tilbud. Flere spør om mobilnummer og webkamera, veldig mange vil raskt over på msn (microsofts lukkede samtalegrupper). Noen av de som klikker på mitt navn oppgir å være voksne med en gang. Noen sier først at de er jevnaldrende eller bare litt eldre. Et par sier de er jenter som er interessert i å lære meg opp i lesbe-sex. Bare en gang opplever jeg at personen jeg går over til msn med, er på alder med "meg selv" - en 14 åring. Over en periode på ca tre uker fra 30. mars 2005 logger jeg meg på til forskjellige tidspunkter på døgnet, fra morgen til midnatt. Responser viser seg snart å være størst fra lunsj til "etter-skoletid"-perioden, fra ca 12-13 til 15.30 om ettermiddagen. Jeg blir flere ganger tilbudt penger eller alkohol for seksuelle tjenester på hotell, i båt, i leilighet og på offentlig sted i Oslo. (se vedlegg 8 - utskrift av div. chatter)

Etter hvert bestemmer jeg meg for å møte noen av chattevennene mine. Hvis de møter opp, vil jeg umiddelbart fortelle at jeg er journalist og forsøke å få til et intervju med vedkommende. Jeg allierer meg med to fotografer som skal følge meg på avstand med telelinse.

Den første avtalen er med en gutt som sier at han er 17 år og nederlandsk. Han sier at han bor i Norge midlertidig fordi foreldrene jobber her. Han forteller at faren hans har en båt på Aker Brygge, og at han gjerne vil treffe meg der nede en formiddag. Han bestemmer møtested og sier at jeg vil kjenne ham igjen på den røde skinnjakka. Vi møter opp i god tid. På det avtalte tidspunktet kommer det ingen 17 åring til vårt møtested. Derimot dukker det opp en 50-60 åring med rød skinnjakke. Han oppholder seg en stund på stedet, men vi velger ikke å ta kontakt. Denne episoden er ikke med i reportasjen som senere kommer på trykk.

Den andre "bomturen" er møtet med "G18" eller "Anders" som er beskrevet i artikkelen. G18 og Trude13 møtes på chattekanalen, og i motsetning til mange andre åpner ikke G18 samtalen med en slibrig kommentar. Det går likevel ikke lang tid før han tilbyr meg 3000 kroner for å ligge med ham på SAS-hotellet i Oslo. Vi går over på MSN, og Anders sender meg et bilde av seg selv. Bildet viser en gutt som kan være 18 eller 25. Vi fortsetter å prate på

msn og avtaler et møte. Ingen som ligner på gutten på bildet møter opp på avtalt sted til avtalt tid. Når jeg er tilbake på kontoret, venter Anders på meg på msn. Han hevder at han har vært på møtestedet, og at jeg har brutt avtalen. Senere logger jeg meg på med et annet navn og Anders kontakter meg igjen. Mønsteret er det samme, og han tilbyr etterhvert også denne jenta penger for sex. Anders legger ikke skjul på at han vet at det er ulovlig å kjøpe sex av 13 åringer. Jeg spør ham hvorfor han vil betale for å få sex, og han svarer at penger er den eneste måten å få sex med så unge jenter (vedlegg 9 - "samtaler med Anders).

"Max" møter jeg på en chat midt på dagen. (vedlegg 10). Vi går snart over til msn. Max legger ikke skjul på hva han er interessert i. I artikkelen stiller jeg meg selv spørsmålet: Ville en reell 13 åring møtt denne mannen? Denne mannen, som selv er far og bestefar, vil i hvert fall svært gjerne møte 13 åringen for å ha sex i parkeringshuset på Oslo city. Max sender både bilde og oppgir telefonnummer. Vi kommuniserer etterhvert via tekstmelding. Jeg møter ham med båndopptager i lomma og to fotografer i skjul. Max vil gjerne prate når det går opp for ham at sussi13 og jeg er samme person, men sier at han er redd for politiet og for følgende av vårt møte. Senere finner ansatte i Carpark i Oslo City kondomer i et hjørnet av parkeringshuset hvor overvåkingskameraene ikke når. (vedlegg 11 - samtaler med Max)

Kilder:

Muntlige:

Webmaster og operatører i en av de store norske chattekanalene

Ansvarlig for kontaktside på nettet

Redd Barna v/Elisabeth Skogrand og Pia Lang

Advokat Astri Aas-Hansen

Advokat Anne Rita Meberg

Anonym advokat for mann dømt for overgrep etter treff på nett

Anonym advokat for offer for overgrep etter møte på nettet

Mor til offer for overgrep etter møte på nettet

Offer for overgrep etter møte på nettet

Nye Kripos v/Bjørn-Erik Ludvigsen

Statsadvokat Nigel Gibbs, England

Mats Andersson, eier av firmaet Netscan, samarbeidspartner med Rädda Barnen i Sverige

Presse- og informasjonsansvarlig CarPark, Hans Peter Salomonsen

Skriftlige:

Brev 09.09.2004 fra Redd Barna til justisminister Odd Einar Dørum (utskrift postjournal)

Udatert mail fra chat.no til justisminister Dørum m.fl. ("Lovforslag om fildeling på nett - kriminalisering av barn og ungdom. Hvor er lov om beskyttelse av barna mot overgrep på nettet")

MMI/Saft barneundersøkelsen 2003

"Overgrep som samfunnet ikke aksepterer", Kriminalpolitisen

Redd Barna publikasjoner:

"Barn som møter overgriper på nettet. Fokus på rettspraksis"

"Hva er chatting"

"Alle jager på nettet - og alle vet det"

Telenor-statistikk

bizweb

Skatteregisteret

Opplysningen

Aftenbladet

Expressen

Dagens Nyheter

Dagbladets tekstarkiv

Sexual offences act 2003 (Den britiske loven om seksuelle overgrep etter endringen)

"Sex, løgn og tasting" (Willy Pedersen og Camilla Jordheim Larsen)

Online Sex Abuse of Children Needs Urgent Action (artikkel The Internet safety group/New Zealand)

7.

Arbeidstid til prosjektet:

Fra 30. mars til Magasinet onsdag 4. mai (deadline for Magasinet som skal ut 7. mai) bruker jeg nesten all arbeidstid (80 % stilling) til å chatte, snakke med kilder, sette meg inn i lovverk i Norge/utlandet, lese rapporter og saker fra pressen i inn- og utland. Jeg bruker en del kvelder til generell chatting og kommunikasjon med folk jeg blir kjent med på nettet.

8.

Spesielle ting jeg vil nevne:

Respons/reaksjoner: Etter at artikkelen sto på trykk har jeg mottatt rundt 300 mail og flere titalls tekstmeldinger/telefoner. Flere av de som lot høre fra seg

hadde selv vært utsatt for overgrep etter møter på nettet eller opplevd andre ubehageligheter. Jeg ble også kontaktet av lærere, skoleklasser og studenter som satte i gang skoleprosjekter.

Konsekvenser: Kontaktsida hvor jeg traff Hans ble umiddelbart stengt. Den har senere vært oppe igjen i en periode, men uten alderskategorien 10-14 år. For tida er sida helt borte fra nettet. Saken ble fulgt opp av bl.a TV2 og P4. Den var Dagbladets førstesideoppslag 7., 8. og 10. mai (vedlegg 1,12, 13) Arbeiderpartiets Karita Bekkemellem og Karin Gjøl la 20. mai fram "13 tiltak for å stoppe nettgrisene" (vedlegg 14). Statsekretær Rita Sletner kalte sammen ei ekspertgruppe som skulle se på en eventuell lovendring. Gruppen møttes første gang 15. juni (vedlegg 15).

(rapport m/vedlegg i 8 (åtte) ex. er sendt pr post)